

FOTOGRAMA DE ROJO

LA POSTREMA REVOLUCIÓ D'EN KIESLOWSKI

Quina és la nostra darrera esperança?... D'on hem de treure la nova saba per tal d'aconseguir el paradís que esperem des del principi dels temps?... Ja vàrem descobrir a *Azul* que la llibertat, entesa com un fi en sí mateixa, condueix a un profund desarrelament que ens incapacita per a una vertadera comunicació, fins i tot amb els qui més estimem. Altrament, la igualtat imposada des de l'estat es conveteix en una opressió anivelladora que arrasa l'enriquidora diferència de les persones; així, *Blanco* no és més que una petita il·lustració de l'infinít patiment que provocaren els antics sistemes comunistes.

Kieslowski ha trobat la darrera oportunitat per a la nostra redempció en el color vermell, en la fraternitat, i ens l'ha volgut comunicar en la seva darrera pel·lícula: *Rojo*. El director d'aquest film ha fet amb una veritat moral allò que, segons un antic corrent de pensament, només es pot fer: mostrar-la. Qui seria capaç de definir la fraternitat?. Segons Plató els conceptes morals no poden ser definits amb precisió; com a molt podem aspirar a la seva captació intel·lectual mitjançant un gran esforç dialèctic, o a partir de la comprensió dels seus mites i exemples.

Justament aquí rau el gran mèrit de *Rojo*. Kieslowski ha transformat un concepte abstracte en una realitat plàstica que s'endinsa dins l'espectador per la via de la

sensibilitat. Per a això es serveix de la relació accidental entre un jutge prematurament retirat i una jove model. La fraternitat, ens diu, està més enllà d'una intel·lectualitat vella, tancada sobre sí mateixa, que és causa de l'escepticisme radical i del nihilisme. La fraternitat està de part del cor i només la comprendrem mentre continuem essent ingenus.

Valentina estima fins a les darreres conseqüències i la seva ingenuïtat arriba a l'extrem de recollir un ca que ha malferit amb el cotxe, recórrer mitja ciutat amb el ca ensagonat al darrera i entrar en una casa lúgubre sense que ningú contestés a la seva cridada. Dedins es trobarà un estrany individu que no ha obert perquè no li ha donat la gana: un intel·lectual envellit prematurament per causa del seu odi. Ni s'immuta quan li diu que ha mig mort el seu ca. —«Vostè estima qualcú?» «No». Valentina surt de la casa commocionada. Ella és la fraternitat personificada i, per molt que li pugui desagradar aquell individu envoltat de llibres i pols, no aturarà fins treure'l del pou de solitud on s'ha deixat caure. Ell és la prova que encara tenim esperança: per molta amargor que ofegui el nostre cor, sempre ens podem donar en cos i ànima a qui ens regali un poc d'amor, d'amistat.

La pel·lícula és plena de símbols, des de les tonalitats que predominen en totes les seqüències fins al desenllaç: la fraternitat és la nostra salvació inclús davant dels elements naturals.

La trilogia *Tres colores: Azul, Blanco y Rojo* —«Liberté, égalité et fraternité»— obté d'aquesta manera un final majestuós i ens ofereix un camí per continuar. Després de les revolucions capitalistes i comunistes, ens resta la més difícil de totes: la revolució de la fraternitat.

JOAN OBRADOR BARBERO